

GUIA DIDÀCTICA DE L'AUDICIÓ

Fitxa artística

Intèrprets: Barna Brass Quintet.

Música: Arxiu de Barna Brass.

Durada: 50 minuts.

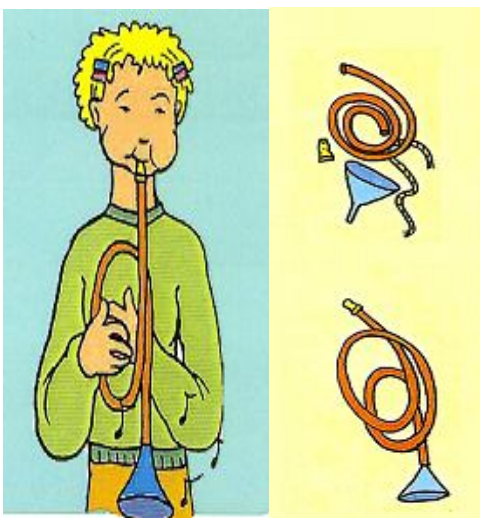
Presentador: Toni Chelvi.

Destinada: Cicle mitjà i superior de Primària. 1r i 2n de Secundària

Presentació de l'audició

L'audició consta de dues parts. En la primera, el presentador anirà explicant tècnicament cada instrument i el nen gaudirà de diferents peces on es sentirà clarament l'instrument anteriorment presentat. En aquesta mateixa part també tindrà l'oportunitat d'aprendre a construir un instrument de vent-metall amb materials de reciclatge.

En la segona part de l'audició podrem gaudir d'un petit concert on l'alumne tindrà un contacte tant visual com auditiu dels instruments de vent-metall.

Objectius d'aprenentatge

- Conèixer les característiques bàsiques dels instruments de vent-metall.
- Identificar les qualitats del so dels diferents instruments.
- Escoltar amb silenci i interès un concert en directe.
- Respectar les diferents peces i estils d'interpretació.
- Gaudir de l'espectacle asimilant nous continguts.

Resum de l'audició

Tot comença quant el quintet interpreta la primera peça denominada obertura i els nens amb entusiasme comencen a rebre les fortes vibracions dels instruments de metall. Durant la primera part de l'audició s'escoltaran diferents peces on els instruments presentats seran els solistes, per exemple, en la trompeta escoltarem un blues "Amazing grace", en la trompa un pas-doble "Rotllo i canya", en el trombó una cançó que ens demostrarà el glissando de l'instrument i a la tuba, el fragment del carnaval dels animals, imitant a l'elefant. L'explicació de l'altura de cada instrument estarà reforçada per la intervenció d'unes mànegues que demostraran la diferència de llargària d'una trompeta i la tuba o siga el so agut i el so greu, l'utilització de la sordina també és un exemple significatiu per demostrar els canvis de timbre de cada instrument.

En la segona part de l'audició per una part l'alumne tindrà l'oportunitat d'interpretar una cançó amb un instrument anteriorment seleccionat per ell mateix i per altre lloc podrà gaudir de diferents peces interpretades per **Barna Brass Quintet**.

LA TROMPA

Material Didàctic

Conèixer els instruments és un treball constant pel professor/a tant en la primària com en el primer cicle de la secundària. En aquesta audició i amb l'ajut d'aquestes fitxes donem un pas més gran ja que la riquesa de la música en viu ens ajuda amb l'aprenentatge de molts dels objectius que ens marca el currículum.

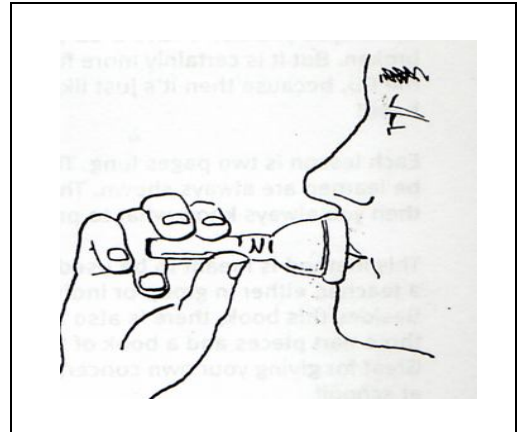
Hem pensant que a partir d'aquesta audició es poden treballar continguts com:

- El quintet com a grup de cambra.
- Les qualitats del so: altura, durada, intensitat i timbre.
- Els instruments de vent metall: Trompeta, Trompa, Trombó i Tuba.
- Aspectes de la composició musical: Ritme, melodia, instrumentació..etc.

* Partint d'aquests continguts us facilitem informació dels instruments i fitxes per poder treballar a la classe, us deixem la llibertat de triar la més adequada depenent dels coneixements i l'edat del vostre alumnat.

Els Instruments de vent metall

-Recordem que els instruments de vent metall pertanyen a la família dels aeròfons. Aquests instruments produeixen el so a partir de la vibració d'una columna d'aire. El cos dels instruments actua de caixa de ressonància i l'aire s'introdueix bufant a través de la vibració dels llavis a l'embocadura. L'embocadura té forma d'embut i el seu tamany depèn del seu instrument. Només produeix sons quan l'instrumentista insufla aire, pressiona i fa vibrar els seus llavis semitancats dins de l'embocadura.

-Explicació del comentarista:

La trompeta: és l'instrument més agut de tota la família del vent metall. La seva llargària també és la més curta aproximadament 1'50 metres. Pot crear efectes amb l'ajut de la *sordina* (canviant el timbre), el *wa-wa* (tapant i destapant la campana amb la mà, el frullati (movent la llengua ràpidament). La trompeta té un so brillant i directe i fa la funció de melodia solista en el quintet de metall. Va ser a principis del segle XIX a Alemanya que dos inventors Blühmel y Stölzel (o Blümel y Stölzl) van desenvolupar un sistema de vàlvules i pistons i aconseguiren que aquest instrument pogués interpretar tota la escala cromàtica.

La trompa: La trompa deriva d'antics instruments en forma de banyes que servien per transmetre senyals. Al segle XVII, apareix la trompa de caça, feta de metall, era un instrument natural i només podia produir els harmònics del so fonamental, fins que al segle XVIII es van començar a utilitzar els efectes de sons tapats (amb la mà al pavelló, modificant l'altura del so). Amb el sistema de vàlvules, la trompa és un instrument cromàtic que, per la seva forma, amb un gran pavelló, i la seva llargada (4,5 m), produeix un so menys brillant que la trompeta però noble com deia Wagner. Té una gran varietat de timbres, com el *Bouchées* que es produeix posant la mà al màxim de profunditat de la campana igual que una sordina en la trompeta.

El trombó: En una forma semblant a l'actual ja existia en l'època medieval, en què rebia el nom de sacabutx. Actualment s'anomena trombó de vares perquè té una vara que allarga i acurta el tub principal de l'instrument per poder canviar l'altura de l'instrument. La vara té set posicions que allarguen el tub cada vegada donant una diferència de semitò en cada una d'elles. Fent lliscar la vara es produeixen efectes de *glissando* molt característics. El seu so potent ajuda en el *fortissimo* de l'orquestra en la secció de metalls. En el jazz, trobarem al trombó formant part de les bandes estil «Nova Orleans» i «Dixieland». També existeix un trombó de pistons que s'utilitza normalment en la cobla per ballar sardanes.

La tuba: La Tuba és l'instrument més greu dels de la família de vent-metall. Els seus orígens es remunten a finals de l'edat mitjana, amb un instrument que es deia serpentó, en forma de serp o de S. Aquest utilitzava un sistema de claus per fer les diferents afinacions o notes igual que un fagot. Més endavant, a principis del segle XIX, Halliday va inventar l'Ophicleide un instrument ja molt semblant a la tuba actual. La tuba és un instrument que es va inventar a 1835 i neix amb l'invenció del sistema de vàlvules o pistons, té un tub cònic de 5 metres aprox. amb el pavelló orientat cap amunt (en altres models com el *Helicó* el pavelló serà frontal).

Al principi el seu ús es limitava a les bandes militars, però ben aviat el seu so poderós però dolç va ser utilitzat en l'orquestra simfònica, no solament per servir de baix als trombons, sinó que la seva gran agilitat li dóna una gran expressivitat melòdica.

Fitxes per treballar l'audició

A continuació facilitem algunes fitxes que es poden treballar abans i després de l'audició. Deixem la llibertat al professor per triar la fitxa més adient pel seu grup. Treballar amb suport gràfic els instruments de vent metall ajudarà a familiaritzar-se amb les parts més importants: embocadura, cos, pavelló, pistons, claus, etc... i també a discriminar les diferents famílies d'instruments.

Donat que treballem amb una audició seria important escoltar fragments on destaquin els instruments de vent. (Us facilitem una llista amb títols). Seria molt convenient que després de l'audició encara es treballés el tema dels instruments de vent a classe. Podeu preguntar quin instrument els ha agradat més, quin han trobat més estrany, en definitiva, repassar el que han vist i escoltat a l'audició.

FITXA 1

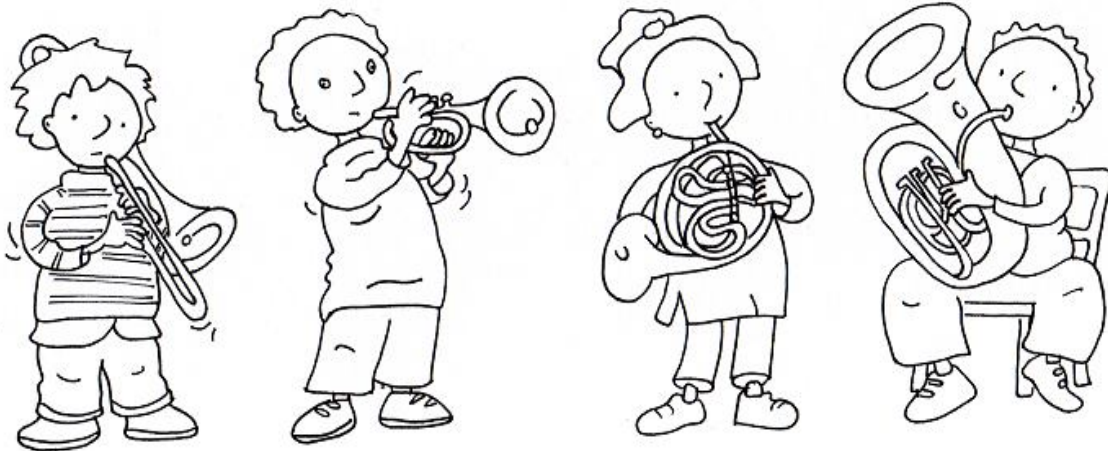
-Relaciona amb fletxes el nom de cada instrument amb el dibuix corresponent.

la trompeta

la tuba

la trompa

El trombo' de vares

FITXA 2

- Encercla amb pintura de dit el nom correcte d'aquest instrument i a continuació pinta'l.

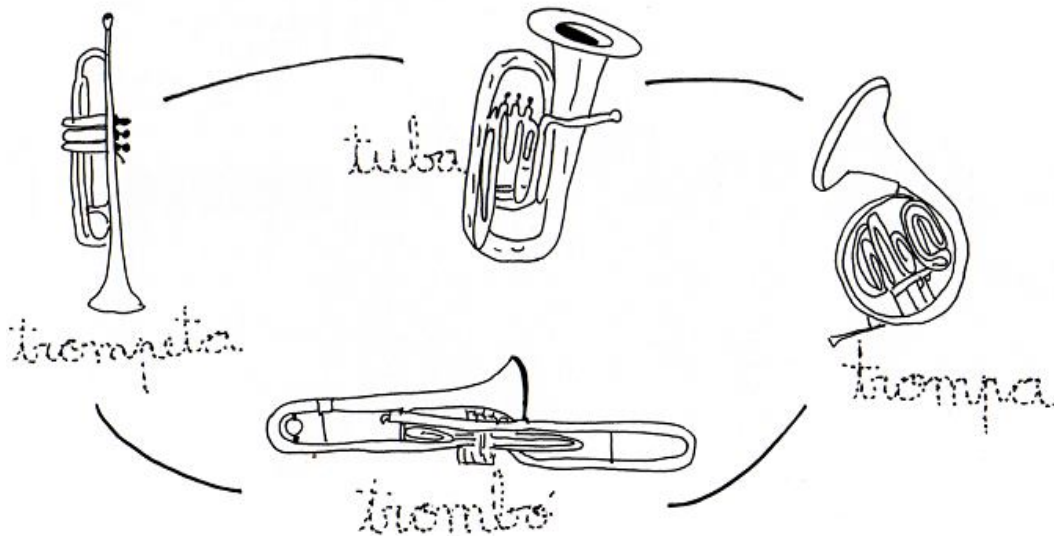
Trompa

Trombó

Trompeta

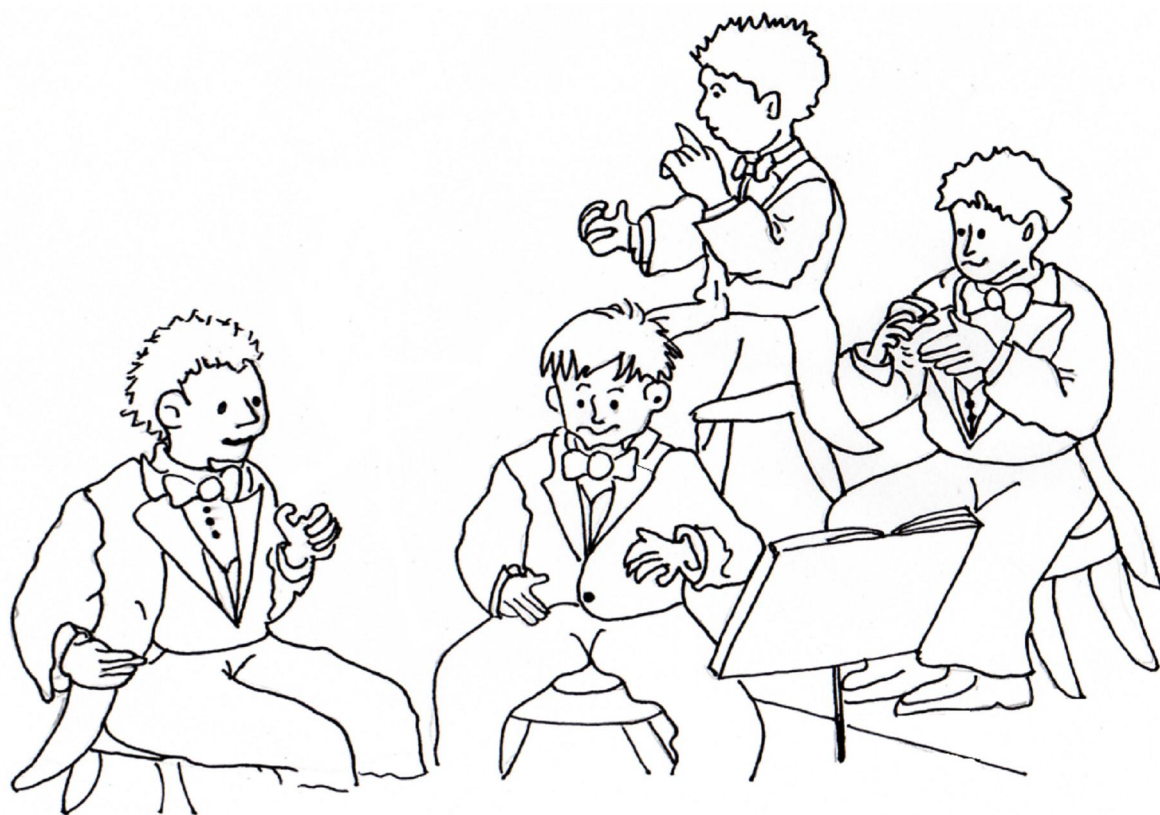
FITXA 3

-Pinta l'instrument que sona més agut (el que té més lletres) i el que sona més greu (el que té menys lletres).

FITXA 4

-Retalla cada instrument i col·loca'l al seu músic segons la posició en que es toca.

TUBA

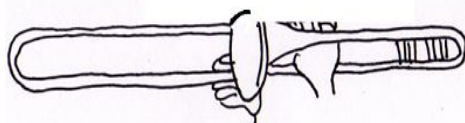

TROMPETA

TROMBÓ

TROMPA

QÜESTIONARI

1. Quina formació musical has escoltat?
2. Quins instruments formen aquesta formació musical?
3. A quina família pertanyen aquests instruments?
4. Quin és l'instrument més agut ? i el més greu ?
5. Quin és el mecanisme que fa canviar les diferents notes ?
6. Quin és l'instrument que no fa servir aquest mecanisme ? Com canvia de notes ?
7. Quin és l'instrument que més t'agrada ? per què ?
8. Opinió personal de l'audició.

Fragments de música recomanats

- Fragment "Las Walkirias" de R. Wagner
- Overture "Tannhäuser" de R. Wagner
- Brandenburg Concert de J. S. Bach
- Quadres d'una exposició.(Promenade, Bydlo...) de M. Mussorgsky
- Simfonia Fantàstica de H. Berlioz
- La marxa de l'òpera Aida de G. Verdi
- En Forma de G. Miller
- Miles Davis "the birth of the cool"
- "The Pink Panther" de Henry Mancini
- Overture "Tannhäuser" de R. Wagner
- Tema de la pel·lícula "a la recerca de l'arca perduda" de J. Williams

*Visita la nostra Web per trobar més informació sobre les audicions:

BARNABRASSQUINTET.COM